

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad

Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 00548-13/2020-ERU

V Jihlavě dne 22. března 2022

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti **STABIL ENERGY s.r.o.**, se sídlem Bělehradská 858/23, 120 00 Praha 2 - Vinohrady, IČ: 242 57 664 (dále též „účastník řízení“), proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 00548-6/2020-ERU ze dne 25. února 2021 (sp. zn. OSR-00548/2020-ERU), kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle § 23 odst. 11 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), uznal účastníka řízení odpovědným ze spáchání přestupku podle § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, kterého se měl dopustit tím, že jakožto držitel licence na obchod s plynem v rozporu s § 61 odst. 2 písm. h) téhož zákona nedodržel standard lhůty pro vyřízení reklamace vyúčtování dodávky plynu, neboť zákazníkovi [REDAKCE] písemné vyřízení reklamace vůbec nezaslal, ačkoli měl povinnost jej zaslat nejpozději dne 24. října 2019 (**výrok I.**), dále ze spáchání přestupku podle § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, kterého se měl dopustit tím, že v rozporu s § 61 odst. 2 písm. h) téhož zákona nedodržel standard lhůty pro vyřízení reklamace vyúčtování dodávky plynu, neboť vypořádal rozdíl v platbách zákazníka [REDAKCE], způsobený nesprávným vyúčtováním až dne 21. listopadu 2019, ačkoli měl povinnost jej vypořádat nejpozději dne 8. listopadu 2019 (**výrok II.**), ze spáchání pokračujícího přestupku podle § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona, kterého se měl dopustit tím, že v rozporu s § 11a odst. 9 téhož zákona v případě zákazníků [REDAKCE] a [REDAKCE] při uplatňování zálohových plateb za dodávky plynu/elektriny nestanovil jejich výši nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu/elektriny (**výrok III.**), ze spáchání pokračujícího přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, kterého se měl dopustit třemi dílčími útoky tím, že jakožto prodávající užil agresivní obchodní praktiku, neboť prostřednictvím souhrnných faktur za sdružené služby dodávky plynu č. [REDAKCE] ze dne [REDAKCE], č. [REDAKCE] ze dne [REDAKCE] a č. [REDAKCE] ze dne [REDAKCE] požadoval po spotřebitelce paní [REDAKCE] platby za sdružené služby dodávky plynu, které jí účastník řízení dodal i přesto, že si je spotřebitelka neobjednala (**výrok IV.**), dále ze spáchání pokračujícího správního deliktu podle § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, kterého se měl dopustit čtyřmi dílčími útoky tím, že v rozporu s § 61 odst. 2 písm. p) téhož zákona při provádění úkonů nezbytných k

uskutečnění změny dodavatele plynu uvedl v systému společnosti OTE, a.s., se sídlem Sokolovská 192/79, 186 00 Praha 8, IČ: 264 63 318 (dále též „operátor trhu“), dne 20. května 2016, dne 27. května 2016, dne 18. listopadu 2016 a dne 1. února 2017 nepravdivou informací, že smlouva s paní [REDAKCE] byla uzavřena v prostorách obvyklých k podnikání, ačkoli smlouva nebyla vůbec uzavřena, a že disponuje písemným vyjádřením zákaznice obsahujícím souhlas se změnou dodavatele, ačkoli takovým vyjádřením nikdy nedisponoval (**výrok V.**), za což byla účastníkovi řízení udělena úhrnná pokuta ve výši 100 000 Kč (**výrok VI.**) a dále povinnost nahradit náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč (**výrok VII.**), Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako nadřízený správní orgán Energetického regulačního úřadu podle § 17b odst. 10 písm. b) energetického zákona rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 90 odst. 1 písm. a) a c) a § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), po projednání v rozkladové komisi, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

I. Rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 00548-6/2020-ERU ze dne 25. února 2021 (sp. zn. OSR-00548/2020-ERU) se ve výroku I. mění tak, že část „když písemné vyřízení reklamace zákazníkovi vůbec nezaslal, ačkoli měl povinnost jej zaslat nejpozději dne 24. října 2019“ se nahrazuje zněním „když písemné vyřízení reklamace zákazníkovi zaslal až dne 28. října 2019, ačkoli měl povinnost jej zaslat nejpozději dne 24. října 2019“.

II. Výrok V. rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 00548-6/2020-ERU ze dne 25. února 2021 (sp. zn. OSR-00548/2020-ERU) se zrušuje a správní řízení se v této části zastavuje.

III. Výrok VI. rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 00548-6/2020-ERU ze dne 25. února 2021 (sp. zn. OSR-00548/2020-ERU) se mění tak, že část „100 000 Kč (slovy: sto tisíc korun českých)“ se nahrazuje zněním „75 000 Kč (slovy: sedmdesát pět tisíc korun českých)“.

IV. Rozklad společnosti STABIL ENERGY s.r.o., se sídlem Bělehradská 858/23, 120 00 Praha 2 - Vinohrady, IČ: 242 57 664, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 00548-6/2020-ERU ze dne 25. února 2021 (sp. zn. OSR-00548/2020-ERU) se ve zbylé části zamítá a napadené rozhodnutí se v této části potvrzuje.

Odůvodnění:

I. Správní řízení v prvním stupni

Energetický regulační úřad provedl pod sp. zn. 11427/2019-ERU, 10965/2018-ERU a 04024/2019-ERU šetření u účastníka řízení, jejichž předmětem bylo dodržování standardu lhůty pro vyřízení reklamace vyúčtování dodávek plynu a lhůty pro vypořádání plateb, povinnosti stanovit výši záloh za dodávky plynu/elektřiny nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby, povinnosti uvádět v systému operátora trhu toliko pravdivé informace, jakož i respektování zákazu užití agresivní obchodní praxe. Na základě šetření zahájil Energetický regulační úřad z moci úřední řízení o přestupku. Dne 20. ledna 2020 zaslal účastníkovi řízení oznámení o zahájení správního řízení, které mu bylo doručeno téhož

dne. Účastník řízení byl poučen o možnosti navrhopvat důkazy či činit jiné návrhy, možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a o právu požádat o nařízení ústního jednání.

Následně Energetický regulační úřad vyzval dne 10. února 2020 účastníka řízení k doložení majetkových poměrů, vyrozuměl ho o tom, co tvoří podklady pro rozhodnutí, a rovněž o právu se k těmto podkladům před vydáním rozhodnutí vyjádřit. Dne 17. února 2020 reagoval účastník řízení k výzvě tak, že zaslal výkaz zisku a ztráty za rok 2019, dále se k věci nevyjádřil.

II. Napadené rozhodnutí

Rozhodnutím č. j. 00548-6/2020-ERU ze dne 25. února 2021 uznal Energetický regulační úřad účastníka řízení vinným ze spáchání dvou přestupků podle § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, pokračujícího přestupku podle § 91 odst. 1 písm. l) téhož zákona, pokračujícího přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele a pokračujícího správního deliktu podle § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, za což mu byla uložena úhrnná pokuta ve výši 100 000 Kč a povinnost náhrady nákladů řízení.

V odůvodnění správní orgán uvedl, že mezi účastníkem řízení a panem [REDAKCE] (výrok I. a II.) byla dne 20. ledna 2017 uzavřena distančním způsobem smlouva o sdružených službách dodávek plynu a dále dodatek č. 1 ke smlouvě, účinný ode dne 1. ledna 2018 do dne 7. února 2023. Účastník řízení vystavil panu [REDAKCE] dne 30. září 2019 fakturu s vyúčtováním za sdružené služby dodávek plynu za určené období, kterou zákazník dopisem ze dne 3. října 2019 reklamoval. Ačkoli byla reklamacie účastníkovi řízení dne 9. října 2019 doručena, tento na ni žádným způsobem nereagoval. Dne 28. října 2019 účastník řízení vystavil opravný daňový doklad, na základě něhož dne 21. listopadu 2019 poukázal na účet zákazníka přeplatek. Účastník řízení byl povinen vyřídit reklamaci do dne 25. října 2019 [ve lhůtě 15 dní podle § 16 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 545/2006 Sb., o kvalitě dodávek plynu a souvisejících služeb v plynárenství]. Podle správního orgánu představuje standard lhůty pro vyřízení reklamacie vyúčtování dodávky plynu a vypořádání přeplatků písemné vyřízení do 15 dnů ode dne doručení reklamacie, přičemž pouhé poukázání přeplatku na účet zákazníka (nadto po lhůtě) nelze za takové vyřízení považovat.

Ve správním řízení bylo zjištěno, že účastník řízení uzavřel se zákazníky specifikovanými ve výroku III. napadeného rozhodnutí smlouvy o sdružených dodávkách plynu/elektřiny. Pro stanovení zálohových plateb pro další fakturační období se zpravidla využije informace o skutečné spotřebě plynu/elektřiny v odběrném místě v předchozím fakturačním období či předpokládaná spotřeba uvedená ve smlouvě. Podle § 11a odst. 9 energetického zákona stanoví držitel licence zálohové platby nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny/plynu v následujícím zúčtovacím období. Z údajů na fakturách za předchozí období jednotlivých zákazníků, resp. předpokládaného odběru, správní orgán zjistil, že účastník řízení ve všech těchto případech zálohy neodůvodněně navýšil. I když by vybraný přeplatek byl následně při konečném vyúčtování zákazníkům vrácen, jejich zájmy byly jednáním účastníka řízení i tak poškozeny, neboť po danou dobu nemohli spotřebitelé těmito prostředky disponovat, de facto se jednalo o půjčku s nulovým úrokem. Ani v jednom z uvedených případů zákazník nepožádal o navýšení záloh, aby předešel možnému nedoplatku. Účastník řízení zálohy navyšoval z vlastní iniciativy, bez souhlasu zákazníků.

Pokud jde o jednání uvedené ve výroku IV., správní orgán konstatoval, že se účastník řízení pokoušel uzavřít se zákaznicí, paní [REDAKCE] smlouvu prostřednictvím telefonního hovoru. Během hovoru však výslovně nezaznělo nejen to, že má dodavatel zájem uzavřít smlouvu, ale ani o jakou konkrétní smlouvu by se mělo jednat. Chyběly i další podstatné náležitosti vyžadované zákonem a rovněž určitý a jasný projev vůle zákaznice, že návrh předložené smlouvy akceptuje. Vzhledem k nedostatkům jednání dodavatele i zákaznice během kontraktačního procesu smluvní vztah s předmětem dodávky plynu nevznikl. Přestože účastník řízení neměl s paní [REDAKCE] uzavřenu smlouvu, zadal v informačním systému operátora trhu opakovaně požadavek na změnu dodavatele. Po realizaci změny dodával do odběrného místa zákaznice a následně požadoval za dodaný plyn platby formou souhrnných faktur. Tím, že požadoval platby za dodávky plynu dodané, přestože si je zákaznice neobjednala, se účastník řízení dopustil agresivní obchodní praktiky.

Dále správní orgán zjistil, že účastník řízení zadal ve vztahu k odběrnému místu paní [REDAKCE] do systému operátora trhu celkem čtyřikrát požadavek na změnu dodavatele plynu, kdy uvedl, že smlouva byla uzavřena v prostorách obvyklých k podnikání a také, že disponuje písemným souhlasem zákaznice se změnou dodavatele (výrok V.). V řízení však bylo prokázáno, že pokus uzavřít s paní [REDAKCE] smlouvu proběhl pouze distančně, přičemž dodavatel žádným písemným vyjádřením zákaznice nedisponoval.

Účastník řízení podle Energetického regulačního úřadu naplnil jak formální, tak materiální stránku vytýkaných přestupků a správního deliktu. V případech výroků III., IV. a V. byly kumulativně splněny zákonné podmínky pokračování v přestupku. Účastník řízení více skutky naplnil různé skutkové podstaty, jedná se tudíž o vícečinný souběh různorodý. Jako nejzávažnější vyhodnotil správní orgán pokračující správní delikt podle § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona a uložil pokutu podle ustanovení vztahujícího se na tento správní delikt. Jako přitěžující okolnost správní orgán posoudil skutečnost, že účastník řízení spáchal správní delikt čtyřmi dílčími útoky, dále že jej spáchal ve vícečinném souběhu se 7 dalšími přestupky a že se dopustil porušení zákona [§ 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele] opakovaně. Při ukládání pokuty správní orgán aplikoval absorpční zásadu, když zohlednil pokutu ve výši 2 000 000 Kč uloženou účastníkovi řízení v rámci řízení vedeného pod sp. zn. OSR-09513/2017 a pokutu ve výši 4 000 000 Kč v řízení sp. zn. OSR-00975/2018-ERU. Pokuta byla podle správního orgánu uložena v takové výši, aby splnila svou preventivní i odstrašující funkci, zasáhla do majetkových poměrů účastníka řízení, avšak současně aby pro něj neměla likvidační charakter.

III. Rozklad účastníka řízení

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 00548-6/2020-ERU ze dne 25. února 2021, které mu bylo doručeno následujícího dne, podal účastník řízení dne 11. března 2021 rozklad, doplněný na výzvu správního orgánu podáním ze dne 22. března 2021.

V rozkladu účastník řízení namítal, že ve vztahu k výroků I. a II. napadené rozhodnutí neobsahuje dostatečné vysvětlení k otázce naplnění materiálních znaků přestupků. Není zřejmé, v čem spočívá společenská škodlivost jednání. Správní orgán uvádí, že účastník řízení na reklamaci zákazníka žádným způsobem nereagoval, ačkoli účastník řízení po obdržení reklamace situaci zákazníka prověřil, dne 28. října 2019 vystavil opravné vyúčtování

a vzniklý přeplatek vrátil na účet zákazníka. Reklamace tím byla vyřešena v průběhu měsíce, ve kterém zákazník reklamaci podal.

Podle čl. V odst. 8 všeobecných obchodních podmínek, které se vztahují na všechny tři dotčené zákazníky ve výroku III., byl účastník prostřednictvím oznámení o zálohách oprávněn měnit počet a splatnost záloh, a to s ohledem na změny cen za jednotlivé komodity. Do výpočtu zálohové platby podle § 11a odst. 9 energetického zákona vstupuje kromě předpokládaného objemu odebrané komodity také logicky cena komodity, pro kterou se záloha stanovuje. Jelikož došlo na podzim roku 2018 k nárůstu cen zemního plynu a elektřiny, využil účastník svého práva na navýšení zálohových plateb a toto řádně klientům oznámil. Účastník řízení neporušil smluvní ani zákonem stanovené povinnosti. Ve vztahu k jednání popsanému ve výroku III. napadeného rozhodnutí zcela absentuje naplnění formálních znaků přestupku.

Jednání vymezené výrokem IV. a V. označuje správní orgán za nejzávažnější a nejvíc společensky škodlivé, přestože k tomu podle názoru účastníka řízení neexistuje důvod. Telefonický hovor s paní [REDAKCE] byl veden velmi citlivě a s respektem k jejímu věku. Byly jí vysvětleny podmínky navrhované spolupráce, všechny podstatné aspekty navrhovaného smluvního vztahu a nebyl na ni žádným způsobem vyvíjen jakýkoli nátlak. Zákaznice byla opakovaně dotázána, zda s předloženým návrhem a uzavřením smlouvy o sdružených službách dodávky plynu souhlasí. Následně bez jakýchkoliv pochyb projevila jednoznačný souhlas předloženým návrhem, akceptovala nabídku, čímž došlo k uzavření smlouvy. Z obsahu napadeného rozhodnutí není zřejmé, kterým konkrétním jednáním se měl účastník řízení agresivní obchodní praktiky dopustit. Existenci platně uzavřené smlouvy potvrdila také sama paní [REDAKCE] během telefonického hovoru vedeného v souvislosti se snahou společnosti [REDAKCE] docílit v jejím odběrném místě změny dodavatele. Jelikož strany uzavřely platně smlouvu o sdružených službách dodávky plynu, byl účastník řízení jako dodavatel plynu oprávněn zaslat paní [REDAKCE] vyúčtování spotřeby plynu a požadovat po ní náhradu za dodaný plyn. Stejně tak byl účastník řízení při procesu změny dodavatele oprávněn tvrdit, že uzavřel s paní [REDAKCE] smlouvu na dodávku plynu.

Kromě uvedeného účastník řízení namítal nepřezkoumatelnost a nesrozumitelnost rozhodnutí, a to zejména ve vztahu k uloženému trestu a jeho výši. Správní orgán v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu neodůvodnil, proč nezvolil mírnější formu trestu, tedy napomenutí. Navíc se správní orgán dopustil tzv. dvojího přičítání, když stejnou skutečnost (počet údajných porušení zákon) zohlednil jak při zkoumání, zda se vůbec jedná o společensky škodlivé jednání, tak při stanovení výše trestu. Zcela nejasná je i úvaha ohledně aplikace absorpční zásady ve vazbě na dříve vydaná pravomocná rozhodnutí. Proto účastník řízení navrhl, aby Rada napadené rozhodnutí zrušila a řízení zastavila.

IV. Rozhodnutí o rozkladu

Rozklad účastníka řízení byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 98 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí v plném rozsahu.

Po přezkoumání napadeného rozhodnutí Rada konstatuje, že bylo vydáno v souladu s právními předpisy. Správní orgán dostatečně zjistil skutkový stav věci v souladu se zásadou materiální pravdy vyjádřenou v § 3 správního řádu. Rada se ztotožňuje se závěrem prvostupňového orgánu, že se přestupky skutečně staly a že odpovědným za jejich spáchání je účastník řízení. Rada má nicméně k odůvodnění i výrokům rozhodnutí určité výhrady.

Správní orgán se dopustil určitého pochybení při posuzování skutku ve výroku I., když uvedl, že účastník řízení písemně vyřízení reklamace, kterou obdržel dne 9. října 2019, zákazníkovi vůbec nezaslal. Jak je totiž patrné z předložených podkladů, účastník řízení dne 28. října 2019 vyhotovil opravné vyúčtování a dne 21. listopadu 2019 poukázal na účet zákazníka přeplatek. V tomto ohledu je třeba řešit otázku, co je „písemné vyřízení reklamace“. Podle názoru Rady vyhotovení opravného vyúčtování nemusí být nutně totéž jako vyřízení reklamace, záleží na obsahu tohoto jednání a na tom, zda toto opravné vyúčtování obsahově této reklamaci odpovídalo. V oblasti správního trestání je nicméně nutno podmínky trestnosti vykládat ve prospěch pachatele, z uvedeného hlediska má Rada za to, že v případě vystavení opravného vyúčtování, pokud se s uplatněnou reklamací obsahově zcela nemíjí, lze učinit obecný závěr, že dodavatel v prodlení s vyřízením reklamace není. V daném případě ostatně prvostupňový správní orgán do rozhodnutí vnesl vnitřní rozpornost, když uvedl, že *„Účastník řízení tím, že vystavil opravný daňový doklad, bezesporu uznal reklamaci zákazníka“*, přičemž pokud vystavení dokladu splňovalo znak písemnosti, není zcela zřejmé, proč měl být účastník řízení nadále v prodlení. Účastník řízení se tak nepochybně dopustil vytýkaného přestupku, neboť reklamaci nevypořádal ve lhůtě 15 dnů od doručení reklamace, tj. do 24. října 2019, na tomto závěru není nutné cokoliv měnit. Bez jakýchkoli pochybností spáchal rovněž přestupek vymezený ve výroku II. napadeného rozhodnutí, jelikož rozdíl v platbách nevypořádal do 30 dnů od doručení reklamace, tj. do dne 8. listopadu 2019.

Pokud jde o námitku účastníka řízení ohledně nedostatečné škodlivosti těchto činů, Rada ji odmítá jako nedůvodnou. Obecnou míru společenské škodlivosti jednání vyjadřuje již to, že ho zákon označuje za jednání naplňující znaky skutkové podstaty přestupku, v případě standardu vyřízení reklamace jde přitom o oblast, ve které je veřejnoprávní ingerence nutná, neboť v případě dodávek energií odvisí plnění zákazníka od stanovení množství dodávky, jakož i ceny, pokud je v čase měněna, přičemž zákazník typicky plní na základě výzvy (vyúčtování), tj. nejde o nákup zboží, u něhož by množství a výsledná cena byly přesně určeny, a proto je nutné, aby zákazník měl možnost vyúčtování efektivně reklamovat. Dodávka energie či plynu představuje jednu ze zásadních životních potřeb a pro většinu odběratelů rovněž nezanedbatelný výdaj v rámci měsíčního (zálohy), potažmo ročního (vyúčtování) rozpočtu. Proto zákonodárce upravil situaci, že pro vyřízení reklamace stanovena držitelům licencí lhůta 15 dnů (resp. vypořádání přeplatků 30 dnů), a to zcela logicky se záměrem nenechávat zákazníka v nejistotě ohledně takto významné záležitosti nepřiměřeně dlouho. Z tohoto hlediska je zřejmé, že vytýkané jednání účastníka řízení naplnilo kromě formální stránky přestupku taktéž materiální stránku. O nenaplnění materiální stránky by bylo možno uvažovat např. tehdy, pokud by se reklamace ze strany zákazníka týkala marginální otázky či byla zjevně nedůvodná, případně by krátké prodlení na straně

dodavatele bylo způsobeno objektivními důvody (pak by bylo namístě ale zákazníka informovat o prodlení s vyřízením reklamace).

Ve vztahu k výroku III. účastník řízení namítá, že zvýšení záloh za elektřinu/plyn provedl oprávněně v návaznosti na neustále se zvyšující velkoobchodní ceny těchto komodit a podle všeobecných obchodních podmínek. K tomu Rada uvádí, že účastník řízení je jako držitel licence v souladu s § 11a odst. 9 energetického zákona povinen stanovit zálohové platby nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny/plynu. Uvedené kogentní zákonné povinnosti se účastník řízení nemůže zbavit ujednáním ve smlouvě či obchodních podmínkách. V odůvodnění napadeného rozhodnutí se správní orgán podrobně zabýval určením záloh u všech třech zákazníků, ze kterého je patrné, že účastník řízení v uvedených případech skutečně stanovil zálohy vyšší než v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby. Účastník řízení měl pro stanovení plánované roční spotřeby vycházet z minulých fakturačních období jednotlivých zákazníků, příp. z předpokládaného odběru plynu dohodnutého ve smlouvě o zajištění služby distribuční soustavy, nikoli z vlastního předpokladu vývoje růstu cen elektřiny/plynu na velkoobchodního trhu. Formální i materiální znaky vytýkaného přestupku byly ujednáním účastníka řízení naplněny.

Pokud jde o užití agresivní obchodní praktiky (výrok IV.), účastník řízení namítal, že telefonní hovor se zákaznicí byl veden se všemi náležitostmi a s ohledem na její věk, zákaznice bez jakýchkoliv pochyb projevila jednoznačný souhlas s předloženým návrhem. S tímto tvrzením se Rada vzhledem ke zjištěnému skutkovému stavu věci nemůže ztotožnit. Ze spisového materiálu, zejména z přepisu telefonického hovoru zástupce účastníka řízení a zákaznice paní [REDAKCE] je zřejmé, že právní jednání nenaplňovalo obligatorní požadavky zákona na uzavření účinné smlouvy o dodávce plynu či sdružených službách dodávky plynu. Prvostupňový správní orgán se vedení a obsahu telefonického hovoru věnoval v odůvodnění napadeného rozhodnutí poměrně obsírně (k dispozici je rovněž samotný záznam) a zcela podloženě na základě shromážděných podkladů konstatoval, že k řádnému uzavření smlouvy v tomto případě nedošlo. Během hovoru dodavatel jasně a srozumitelně zákaznici nesdělil, že jeho cílem je uzavření smlouvy s předmětem dodávky plynu, ani nezaznělo vymezení základních práv a povinností (tj. na straně jedné závazek dodávat plyn a zajistit související služby, na straně druhé povinnost zákazníka zaplatit za dodávku a služby celkovou cenu) či informace o právu zákazníka odstoupit od smlouvy. Nedostatečná však byla především akceptace návrhu ze strany zákaznice, která se dokonce opakovaně tázala, zda tedy zůstane u předchozího dodavatele, načež až po sugestivní otázce zástupce účastníka řízení nejistě souhlasila, přičemž bylo evidentní, že vlastně neví, s čím souhlas vyjadřuje. Následně účastník řízení zrealizoval změnu dodavatele v systému operátora trhu, začal paní [REDAKCE] dodávat plyn, ačkoli nedisponoval platně uzavřenou smlouvou, a prostřednictvím několika faktur po ní požadoval platbu za dodávku plynu, jež si však zákaznice u něj neobjednala. Jakožto prodávající užil agresivní obchodní praktiku a dopustil se tak vytýkaného přestupku.

Vystaveným fakturám předcházely úkony účastníka řízení v souvislosti se změnou dodavatele ve vztahu k odběrnému místu paní [REDAKCE] v systému operátora trhu (výrok V.), při nichž účastník řízení opakovaně uváděl nepravdivé informace. Přestože smlouva se zákaznicí platně nebyla uzavřena vůbec, zadal účastník řízení v systému operátora trhu celkem třikrát informaci, že byla uzavřena, a to dokonce v prostorách obvyklých k podnikání, a také že disponuje písemným vyjádřením zákaznice, přestože je nikdy k dispozici neměl, což by platilo i pro případ, že by smlouva byla uzavřena telefonicky.

Rada se ztotožňuje s tím, jak prvostupňový správní orgán předmětné jednání po právní stránce posoudil, zároveň je však třeba zohlednit, že odpovědnost za správní delikt uvedený ve výroku V. napadeného rozhodnutí v daném případě zanikla. Pro správní delikty spáchané před 1. červencem 2017 platí právní úprava předchozí, nutno konstatovat, že ta vede ke stejným důsledkům jako úprava zákona o odpovědnosti za přestupky, tj. žádná z nich není příznivější. Podle § 91d odst. 5 energetického zákona, ve znění účinném do 30. června 2017, platilo, že odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezhájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 5 let ode dne, kdy byl spáchán. V daném případě odpovědnost za přestupek uvedený ve výroku V. zanikla dne 2. února 2022.

Podle účastníka řízení prvostupňový správní orgán neodůvodnil, proč nepřistoupil k sankci formou napomenutí namísto uložení pokuty. V napadeném rozhodnutí správní orgán uvedl, že správní trest pouze ve formě napomenutí není možné uložit, jelikož by to bylo v rozporu s § 18 odst. 3 energetického zákona. Rozhoduje-li správní orgán v sankčním řízení, vychází vždy při určení, jaká povinnost byla porušena nebo opomenuta z konkrétní úpravy ke každé jednotlivé skutkové podstatě, zahrnující vedle vymezení povinnosti vždy také sankci za její porušení. Vymezení pravomoci ukládat pokuty v citovaném ustanovení energetického zákona lze interpretovat jako ustanovení deklaratorního charakteru. Jeho účelem byla spíše snaha jednoznačně vymezit pravomoc Energetického regulačního úřadu v rámci obecně formulovaného § 18, než omezení možnosti uplatnit různé druhy sankcí ve vztahu k porušením energetického zákona. Rada se proto nedomnívá, že by v daném případě nebylo možné využít institut napomenutí u některého z projednávaných přestupků. S ohledem na závažnost spáchaných přestupků, jíž se prvostupňový orgán zabýval dostatečně v napadeném rozhodnutí, se však Rada ztotožňuje se závěrem prvostupňového orgánu, že v předmětné věci nebylo namístež uložit sankci napomenutí ani v jednom případě, neboť ve všech případech šlo o jednání, která zkracovala slabší smluvní stranu na jejích právech, všechna jednání měla nezanedbatelnou mírou společenské škodlivosti.

Pokud jde o sankci a její výši, prvostupňový orgán posoudil jako nejzávažnější pokračující přestupek podle § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona (výrok V.), neboť účastník řízení uvedl nepravdivé informace při procesu změny dodavatele opakovaně, nadto v úzké souvislosti s následnou agresivní obchodní praktikou, kdy bylo zákazníci dodáváno a účtováno za dodávky, aniž si je objednala. V souladu se zákonem o odpovědnosti za přestupky pak přistoupil k uložení sankce podle uvedeného nejprísněji trestného přestupku, a to v souladu s § 91 odst. 14 písm. b) energetického zákona, který umožňuje uložit pokutu až do výše 50 000 000 Kč nebo 1 % z čistého obrátu dosaženého držitelem licence za poslední ukončené účetní období. Při stanovení výše pokuty správní orgán zohlednil jako přitěžující okolnost skutečnost, že se účastník řízení dopustil přestupku dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele opakovaně (rozhodnutí č. j. 11628-3/2015-ERU, které nabylo právní moci dne 14. ledna 2016, pokuta ve výši 15 000 Kč). V souvislosti s povinností vést společné řízení, dopustil-li se přestupce více přestupků, jejichž skutková podstata se týká porušení zákona ve stejné oblasti veřejného práva a k jejichž projednání je příslušný též správní orgán, prvostupňový orgán správně aplikoval absorpční zásadu. Konkrétně zohlednil řízení sp. zn. OSR-09513/2017-ERU, ve kterém byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 2 000 000 Kč, a řízení sp. zn. OSR-00975/2018-ERU s pokutou ve výši 4 000 000 Kč. Přestože neuvedl přímo v odůvodnění jednotlivé matematické operace, je zcela zřejmé, že

v návaznosti na výše uvedenou recidivu správní orgán pokutu navyšoval a naopak v případě absorpce pokutu poměrně výrazně snižoval. Své úvahy opřel rovněž o stálou rozhodovací praxi Energetického regulačního úřadu, ze které je patrné, že v obdobných případech, kdy nejsou dány podmínky pro aplikaci absorpční zásady, je ukládána běžně sankce v řádech několikanásobně vyšších.

Nutno konstatovat, že Rada se s tímto posouzením plně neztotožňuje. Správní delikt uvedený ve výroku V. napadeného rozhodnutí bylo možno vnímat jako nejzávažnější leda s ohledem na to, že delikty podle energetického zákona jsou přísněji trestné než delikty podle zákona o ochraně spotřebitele. Jinak ovšem Rada jako nejzávažnější hodnotí přestupek uvedený ve výroku IV. napadeného rozhodnutí, tj. agresivní obchodní praktiku. Správní delikt uvedený ve výroku V. zasáhl do sféry zákaznice v omezenější míře, účastník řízení uváděl při změně dodavatele nepravdivé údaje. Tím však v podstatě pouze vytvořil podmínky proto, aby následně mohl vůči zákaznici uplatnit agresivní obchodní praktiku, která již významně zasáhla do její právní sféry tím, že jí realizoval po dlouhou dobu nevyžádanou dodávku. Dopady jednání uvedeného ve výroku IV. byly pro zákaznici více omezující a působily delší dobu. V části napadeného rozhodnutí, jež se zabývá odůvodněním výše uložené pokuty, se prvostupňový orgán věnoval především okolnostem spáchání přestupku podle jeho výroku V. Pokud je pokuta ukládána za nejzávažnější přestupek, plyne z toho zejména vymezení zákonného rozmezí této pokuty, nikoli nezbytně i její konkrétní výše. Ta musí být stanovena i s ohledem na závažnost a okolnosti spáchání ostatních přestupků. Přes tyto výtky považovala Rada úvahy o výměře trestu jako celek za odůvodněné a přezkoumatelné. S ohledem na částečné zastavení správního řízení je nicméně namístě uloženou pokutu snížit, když Rada na okraj uvádí, že upřesnění časového vymezení jednání uvedeného ve výroku I. představuje mírné snížení společenské škodlivosti jednání, které se nemusí ve výši sankce odrazit, neboť podstata přestupku byla zachována a toto představovalo i tak méně závažné porušení právních předpisů. Oproti tomu jednání ve výroku V. představovalo nejzávažnější jednání po jednání uvedeném ve výroku IV., účastník řízení jej spáchal několika dílčími útoky, přičemž uvádění nepravdivých informací v systému operátora trhu lze považovat za závažné, neboť vede k faktickému zásahu do práv zákazníků. S ohledem na to považuje Rada za přiměřené snížení pokuty o jednu čtvrtinu. Jak zároveň Rada uvedla výše, za závažnější považuje jednání uvedené ve výroku IV. Závažnost tohoto jednání spočívá v tom, že spotřebitelce byla vnučena dodávka bez právního důvodu, takže se stala odběratelkou účastníka řízení a nemohla si svobodně zvolit dodavatele, za tuto nevyžádanou dodávku byly požadovány platby, přičemž toto jednání trvalo relativně dlouhou dobu. Jak z hlediska povahy spáchaného jednání (omezování autonomie vůle druhého skrze uvádění nepravdivých informací v systému operátora trhu), tak z hlediska dopadů do práv spotřebitelky a jeho trvání se jedná o protiprávní jednání vyšší míry závažnosti. Jakkoliv se tedy odehrálo pouze vůči jedné spotřebitelce, jejíž újma je obtížně vyčíslitelná, je nutné, aby uložená pokuta za toto jednání překračovala několikanásobně prospěch, který z takového jednání účastník řízení mohl realizovat. Za přestupky je tak účastníkovi řízení, při zohlednění přitěžujících a polehčujících okolností, absorpční zásady a opakovanosti poruchového jednání, uložena přiměřená sankce v souladu s rozhodovací praxí Energetického regulačního úřadu a majetkovými poměry přestupce.

V. Závěr

Po přezkumu rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 98 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky Rada jako odvolací správní orgán vzhledem k výše uvedeným skutečnostem dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy, rozhodnutí bylo odůvodněno přezkoumatelným způsobem a založeno na zjištěném skutkovém stavu, nicméně musela přistoupit k určitým úpravám. Rada se neztotožnila s časovým vymezením ve výroku I. napadeného rozhodnutí, neboť dospěla k závěru, že protiprávní nečinnost účastníka řízení byla ukončena vystavením nového vyúčtování, toto upřesnění ovšem nemění nic na závěru o spáchání přestupku. Rada dále rozhodla o zastavení řízení v části výroku V. z důvodu zániku odpovědnosti, s ohledem na to rovněž rozhodla o snížení uložené pokuty. Ve zbylé části pak Rada napadené rozhodnutí potvrdila.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí nelze podle § 91 odst. 1 ve spojení s § 152 odst. 5 správního řádu dále podat rozklad.

Ing. Stanislav Trávníček, Ph.D., v.r.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

STABIL ENERGY s.r.o.